

داکریوسیستورینوستومی (DCR)

داکریوسیستیت یک عفونت کیسه اشکی است که به علت انسداد مجرای اشکی است. علت آن گاه ناشناخته و گاه به دلیل ضربه، عفونت، التهاب یا انسداد مکانیکی می‌باشد.

عفونت کیسه اشکی به طور شایع در دو گروه سنی مجزای نوزادان و بالغین رخ می‌دهد. در نوزادان ممکن است به صورت مادرزادی به علت تکامل ناقص کانال یا مجرای بینی_اشکی باشد و در بالغین به صورت اکتسابی بوده و در سنین بالاتر به صورت حاد یا مزمن ایجاد می‌گردد. زنان بیشتر از مردان دچار داکریوسیستیت می‌شوند.

محل ایجاد عفونت در بیماری داکریوسیستیت

انسداد مجرای اشکی در کودکان و نوزادان:

انسداد مجرای اشکی در کودکان و نوزادان یک پدیده شایع است به طوری که در نوزادان معمولی در ۵ درصد موارد و در نوزادان نارس تا ۳۰ درصد موارد انسداد مجرای اشکی در هنگام تولد مشاهده می‌شود. این کودکان معمولاً تا سن ۱۰ ماهگی در ۹ درصد موارد خود به خود بهبود می‌یابند. در صورت عدم بهبود خود به خودی، بعد از این سن سونداژ (میل زدن) مجرای اشکی و... انجام می‌شود.

در کودکان بزرگتر معمولاً نیاز به عمل جراحی سندناژ همراه با کارگذاری لوله سیلیکون است. در انسداد مجرای اشکی بزرگسالان در سنین بزرگسالی، سونداژ بیشتر جنبه تشخیصی محل انسداد داشته و باعث درمان نمی‌شود. عملی به نام DCR یا داکریوسیستورینوستومی انجام می‌شود.

علائم و نشانه‌ها:

اشک ریزش عمده‌ترین علامت در بیماران مبتلا به عفونت کیسه اشکی می‌باشد. گاهی تجمع اشک در چشم سبب تار شدن دید شده و بیمار به این علت مراجعه می‌کند. در بعضی مواقع این انسداد منجر به عفونت و ترشحات چرکی و چسبنده می‌شود. عفونت ممکن است سبب برآمدگی پوست در ناحیه کیسه اشکی در بخش داخلی کنار چشم گردد. گاهی بیمار دچار عفونت شدید و

ناگهانی کیسه اشکی (داکریوسیستیت) می شود که همراه با قرمزی و درد در ناحیه داخلی کنار چشم در محل کیسه اشکی می شود.

تشخیص:

تشخیص اغلب با معاینه توسط چشم پزشک انجام می شود. گاهی پزشک جهت تشخیص، اقدام به شستشوی مجرای اشکی با سرم می نماید. بدین ترتیب که پس از ریخته شدن قطره بی حسی در داخل چشم یک لوله ظریف در داخل کانال اشکی در زاویه داخلی پلک گذاشته می شود. پس از تزریق سرم به داخل لوله در صورت باز بودن کانال اشکی محلول تزریق شده به بینی تخلیه شده و سپس به گلو راه پیدا می کند. اگر بیمار وجود سرم را در پشت گلوی خویش احساس نکند کانال مسدود است.

عمل جراحی:

برای رفع انسداد مجرای خروج اشک، جراح از تکنیکهای متعددی از جمله DCR استفاده می کند. عمل جراحی داکریوسیستورینوستومی (DCR) باعث ایجاد راه ارتباطی ثانویه ای بین مجرای اشکی و بینی جهت تخلیه اشک می شود. این عمل بنا به تشخیص پزشک به دو روش خارجی (از راه پوست) و یا از داخل بینی با استفاده از آندوسکوپ انجام می شود.

بیمار عزیز چنانچه شما تحت عمل جراحی DCR یا داکریوسیستورینوستومی قرار گرفته اید به نکات زیر توجه فرمایید:

- ۱- بعد از عمل جراحی شما از بیمارستان مرخص شده و به منزل می روید ولی گاهی بنابر صلاحدید پزشک ممکن است شب در بیمارستان بستری شوید.
- ۲- یک تا دو روز بعد از عمل و یک هفته بعد از آن توسط جراح ویزیت می شوید.
- ۳- پس از عمل تا چند روز کمی ترشحات خونی از بینی شما خارج می شود که طبیعی است ولی اگر میزان خونریزی و ترشحات زیاد بود فوراً به پزشک خود اطلاع دهید.
- ۴- برای جلوگیری از خونریزی در ۲۴ ساعت اول بعد از عمل و کاهش ورم، سر خود را ۳۰ درجه بالاتر نگاه دارید. به خصوص هنگام خواب ۲ عدد بالش زیر سر خود قرار دهید.

۵- چند هفته اول بعد از جراحی از فین کردن و نیز انجام کارهای سنگین پرهیز نمائید.

۶- قطره‌ها و داروهای تجویز شده را بر طبق تجویز پزشک استفاده نمائید.

۷- حدود یک هفته بعد از عمل بخیه‌ها کشیده می‌شود ولی چنانچه از لوله سیلیکونی موقع عمل استفاده شده باشد تا مدت ۳-۱ ماه بایستی مراقبت نموده و از دستکاری آن به ویژه در کودکان جلوگیری نمائید. در زمان مقرر جراح اقدام به خارج کردن آن خواهد نمود.

۸- استحمام دو روز بعد از عمل جراحی به روش برش روی پوست و از روز اول بعد از جراحی به روش آندوسکوپی بلا مانع است.

۹- نیاز به رعایت رژیم غذایی خاصی نمی‌باشد مگر بنا بر دلایل عمومی بر حسب تجویز پزشک.

پدر و مادر عزیز: چنانچه فرزند دلبند شما قرار است تحت عمل پروبینگ یا سونداژ قرار گیرد، به نکات زیر توجه فرمائید:

۱- عمل جراحی سونداژ به صورت سرپایی توسط چشم پزشک انجام می‌شود.

۲- تا یکی دو روز کمی ترشحات خونی از کنار چشم یا بینی کودک خارج می‌شود که طبیعی است.

۳- قطره‌های تجویز شده را طبق دستور استفاده نمائید.

۴- پس از عمل فرزند شما بر صلاحدید توسط پزشک مربوطه ویزیت می‌شود.

۵- استحمام بلامانع است.

۶- در صورت بیرون زدن سر لوله از داخل بینی از بیرون کشیدن آن اجتناب کنید و آنرا مجدداً به داخل برگردانید. در صورتی که بیرون زدن لوله به تکرار اتفاق افتاد به پزشک خود اطلاع دهید.

واحد آموزش به بیمار- مجتمع آموزشی، پژوهشی و درمانی حضرت رسول اکرم (ص)

آموزش به بیمار

کد ۶۴

داکتر یوستورینوستومی

مطیم‌کننده: مهین قاسمی (کارشناس ارشد آموزش بهداشت و ارتقا سلامت)

تأییدکننده: دکتر کاوه ابری مقدم (متخصص چشم، فلوشیپ استرابیسم و نوو اقلمولوژی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)

سال ۱۴۰۳

آدرس: خیابان سارخان - خیابان نیایش - مجتمع آموزشی درمانی حضرت رسول اکرم (ص) - تلفن: ۶۴۳۵۱

<http://hrmc.iums.ac.ir/>